685/03

Den 17. november 2003 blev i sag nr. 59.477:

xxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Zurich Forsikring
v/CMGL
Frederiksborggade 15, 2
1360 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Zurich Forsikring v/CMGL, påstår ved sin advokat selskabet tilpligtet at udbetale invalideydelse fra 1/11 1994.

Det fremgår af sagen, at klageren den 5/12 1992 var impliceret i et trafikuheld, hvorved hun pådrog sig en whiplash læsion.

Selskabet har i skrivelse af 14/10 2002 til nævnet redegjort for sagen på følgende vis:

> "Amtssparekassen Fyn indgik i sin tid aftale med Zurich om tegning af kundegruppe-invaliderenteforsikring samt gruppeliv (med Forenede Gruppeliv), således at pengeinstituttets kunder gennem pengeinstituttet kunne tilmeldes forsikringerne. Den egentlige antagelse for begge forsikringstyper foregik hos Forenede Gruppeliv. K.H. [klageren] blev i 1992 tilmeldt gruppeinvaliderenteforsikringen, og i forbindelse med det anmeldte færdselsuheld blev det konstateret, at K.H. var arbejdsledig på tilmeldingstidspunktet, hvorfor hun ikke var berettiget til deltagelse i ordningen. Vi lagde

dog til grund, at forsikrede var i god tro ved tilmeldingen, hvorfor vi accepterede at realitetsbehandle følgerne efter færdselsuheldet.

Forudsætningen for udbetaling af invaliderente er, at arbejdsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde arbejdsevne, og det er rigtigt, som advokat S.A.H. angiver med henvisning til sit bilag 2, at vi påbegynder udbetaling af invaliderente pr. 1. september 1995 dog med angivelse af, at for det tilfælde, at Den Sociale Ankestyrelse ændrer afgørelsen, vil fortsat udbetaling af invaliderente ophøre, og vi beder derfor forsikredes daværende advokat om at orientere os, når Den Sociale Ankestyrelse har truffet afgørelse i sagen. Oprindeligt havde V. Kommune alene tilkendt forhøjet almindelig førtidspension. Denne afgørelse blev ændret af Fyns Statsamt til mellemste førtidspension, og denne afgørelse påklagede V. Kommune så til Den Sociale Ankestyrelse.

Vi forespørger advokaten den 29. februar 1996, om der er nyt i sagen ... og rykker den 18. april 1996 ... Advokaten svarer lidt henholdende den 23. april 1996 ... Vi tolker advokatens svar derhen jf. vort brev af 30. maj 1996 ... at Den Sociale Ankestyrelse har truffet afgørelse i sagen og henviser til vor tidligere opfordring af 26. september 1995 ... Vi modtager så med advokatens brev af 6. juni 1996 Den Sociale Ankestyrelses afgørelse ... og da Den Sociale Ankestyrelse fastslår, at forsikrede alene er berettiget til forhøjet almindelig førtidspension, er betingelserne for udbetaling af invaliderente ikke mere opfyldt. Vi meddeler advokaten dette i brev af 18. juni 1996 ... og da han trods vor opfordring i vort brev af 26. september 1995 først orienterer os om afgørelsen den 6. juni 1996 - en afgørelse, der er truffet den 17. november 1995 - beder vi om tilbagebetaling af den for meget udbetalte invaliderente kr. 17.212,-.

Trods flere rykkere vil forsikredes daværende advokat ikke formidle det for meget udbetalte tilbagebetalt, hvorfor vort krav sendes til incasso. Under sagen er forsikrede repræsenteret ved anden advokat, der fremsætter modkrav på udbetaling af invaliderente. Retten foretager en nøje vurdering af det fremsatte modkrav, hvorefter det afvises, og retten giver os i øvrigt medhold i vort regreskrav ... Dommen er opfyldt af forsikrede.

Med virkning fra og med 1. januar 1998 opsiger vor forsikringstager kundegruppeinvaliderenteforsikringen, der så vidt vides i stedet er indtegnet i PFA.

På baggrund af Højesteretsdommen af 22. december 1999 er sagen genoptaget af Den Sociale Ankestyrelse, der den 17. april 2001 fastslår, at forsikrede har ret til mellemste førtidspension, og dette med virkning fra 1. november 1994, og forsikrede, der nu repræsenteres af en 3. advokat nemlig advokat S.A.H., beder om at få invaliderente udbetalt tilbage fra den 1. november 1994.

Dette er vi ikke enige i, og efter nogen korrespondance med advokaten har vi forligsmæssigt tilbudt at betale kr. 100.000,- (netto), fordi sagen er noget speciel, men advokaten har så ikke accepteret vort tilbud, men indbragt tvisten for Ankenævnet.

Vi vedlægger et sæt forsikringsbetingelser ... og må bl.a. på baggrund af Ankenævnskendelse 52.107 fastslå, at det først den 17. april 2001 er dokumenteret, at de helbredsmæssige forudsætninger for udbetaling af invaliderente er opfyldt, hvorfor der først fra denne dato vil kunne blive tale om at udbetale invaliderente. Forsikrede er ganske vist i det offentlige pensionssystem tilkendt mellemste invalidepension fra den tidligere dato, men i forhold til forsikringen her må det tidligste tidspunkt være 17. april 2001. Til støtte herfor må vi også påberåbe os den upåankede underretsdom, som jo har fuld retskraft, og kan vi ikke støtte ret på denne - i hvert fald frem til 17. april 2001 - hører alt jo op.

Subsidiært må vi gøre gældende, at skulle Ankenævnet - til vor overraskelse være uenige med os vil der alene kunne blive tale om at skulle udbetale invaliderente fra 17. april 1996 og frem til gruppeinvaliderenten blev opsagt til udløb ved kalenderårets udgang i 1997. Der er tale om livsforsikring, der jo forudsætter, at der ved løbende udbetalinger af invaliderente er et underliggende forsikringsforhold, der til stadighed holdes i kraft (i form af fritagelse af præmiebetaling) i modsætning til en ulykkesforsikring jf. A 41.132, hvor henvisningen dog vist skulle have været til FAL § 120. Krav, der ligger før 17. april 1996, må være forældet. Det er naturligvis korrekt, at forsikrede ikke kan genfremsætte sit krav, før den fornyede afgørelse i Den Sociale Ankesty-

relse foreligger, men der bør naturligvis ved vurderingen også tages hensyn til den anden aftalepart, der vel ikke tidsmæssigt ubegrænset bagud skal bære risikoen for, at Højesteret ændrer en mangeårig praksis.

Mere subsidiært må vi gøre gældende, at der alene skal udbetales invaliderente for perioden 1. november 1994 frem til forsikringsophøret ultimo 1997 og med fradrag af allerede udbetalt invaliderente. Om begrundelsen henvises til første del af forrige afsnit.

Er også forsikredes dækning videreført i PFA, bør det være dette selskab, der behandler invaliderentekravet enten fra 17. april 2001 eller fra 1. januar 1998.

Vi har i vort brev af 26. september 1995 angivet, at for det tilfælde, at Den Sociale Ankestyrelse stadfæstede afgørelsen, ville vi udbetale invaliderente. Men dengang omgjorde man jo netop beslutningen. Det er vor forsikringstager, der som gruppepræsentant, har opsagt gruppedækningen, så den omstændighed, at der ikke er dækning i dag hos os, kan ikke med rimelighed bebrejdes os. Var dækningen videreført hos os, ville tvisten alene gå på, om invaliderente skulle udbetales fra 1. november 1994 (med fradrag af allerede udbetalt invaliderente), fra 17. april 1996 eller fra 17. april 2001.

At forsikredes advokat nu vil påberåbe sig aftalelovens § 36 er ikke rimeligt. Efter hidtil gældende regler er det jo samme vurdering, der lægges til grund ved tilkendelse af mellemste førtidspension som ved tilkendelse af invaliderente baseret på, at erhvervsevnen er nedsat med 2/3. At vi i betingelserne kæder udbetaling af invaliderente sammen med tilkendelse af førtidspension, der svarer til en nedsættelse af arbejdsevnen med mindst 2/3, kan umuligt tilsidesættes efter aftalelovens § 36."

Hertil har klagerens advokat i skrivelse af 20/1 2003 til nævnet anført:

"Indledningsvis skal jeg oplyse, at kundegruppeinvaliderenteforsikringen ikke er blevet opsagt af min klient men derimod af forsikringsselskabet.

Endvidere er det sådan, at min klient ikke siden har kunnet tegne en ny forsikring.

Min klient fik udbetalt invaliderenten og på et tidspunkt oplyste Zurich Forsikring, at man alene ville udbetale invaliderenten, såfremt Den Sociale Ankestyrelse nåede frem til, at min klient på daværende tidspunkt var berettiget til mellemste førtidspension.

Den Sociale Ankestyrelse nåede ikke på daværende tidspunkt frem til, at min klient var berettiget til mellemste pension.

Imidlertid meddelte min klients tidligere advokat ikke Zurich Forsikring, at Den Sociale Ankestyrelse ikke var nået frem til, at min klient var berettiget til mellemste førtidspension. Derfor udbetalte Zurich Forsikring invaliderente i flere måneder uden at vide, at der forelå en afgørelse.

Det er dette spørgsmål dommen vedrører, nemlig spørgsmålet om tilbagebetaling af ydelser udbetalt efter Den Sociale Ankestyrelses afgørelse.

Dette er nu for så vidt uden betydning.

Det der er det vigtige i sagen nu er, at min klient på et tidspunkt er blevet vurderet til, at have en erhvervsevne der var nedsat i et sådan omfang, at forsikringen har udbetalt invaliderente.

Imidlertid fik min klient ikke mellemste førtidspension, men dette har hun fået nu med tilbagevirkende kraft til daværende tidspunkt.

Med andre har min klient således siden 01. november 1994, været berettiget til mellemste førtidspension og dermed også til at få udbetalt invaliderente.

Det er korrekt, at der forligsmæssigt har været tilbudt at betale 100.000,00 kr. fordi sagen var speciel, men dette er afslået ud fra en betragtning om, at 100.000,00 kr. er et meget lille beløb set i forløb til det beløb, min klient ville være berettiget hendes alder taget i betragtning. Ydelsen er 75.000,00 kr. årligt i 17 år.

Den tidligere kendelse fra Ankenævnet for Forsikring der henvises til, har ingen relevans for sagen her.

Vi må lægge følgende fast:

1. Forsikringsbegivenheden skete i perioden for dækning
2. Min klient har ikke været raskmeldt siden.
3. Min klient har ej heller været til rådighed for arbejdsmarkedet
4. Min klient fik pension på daværende tidspunkt
5. Min klient har siden fået mellemste pension med tilbagevirkende kraft til daværende tidspunkt.

Endvidere er det min opfattelse, at min klient er berettiget til udbetalingerne med tilbagevirkende kraft.

Det er også min opfattelse, at kravet ikke er forældet.

Endvidere er det min opfattelse at FAL §120 finder anvendelse på det nævnte produkt.

...

Afslutningsvis skal jeg gøre opmærksom på, at tilkendelsen af den højere førtidspension er sket på nøjagtig det samme grundlag, som var gældende på det tidligere tidspunkt. Der er således tale om, at man fra det offentliges side har haft en meget restriktiv praksis hvilket gjorde, at min klient ikke fik mellemste førtidspension på dette tidspunkt.

Det er nu revurderingen der viser, at min klient rent faktisk opfyldte betingelserne på daværende tidspunkt, hvilket må have refleksvirkning overfor den tegnede invalideordning."

Selskabet har efterfølgende overgivet sagen til en advokat. I advokatens skrivelse af 25/2 2003 til nævnet hedder det:

"Zurich Forsikring har meget indgående behandlet de relevante spørgsmål for afgørelsen af denne sag i et indlæg af 14. oktober 2002, og jeg skal blot kort imødegå visse urigtigheder og misforståelser i advokat H.'s indlæg af 20. januar 2003.

1. Det er ikke rigtigt, at kundegruppeinvaliderenteforsikringen er blevet opsagt af Zurich Forsikring. Den er blevet opsagt af kundegrupperepræsentanten (Amtssparekassen Fyn) til ophør med udgangen af 1997, og Zurich Forsikring har altså ikke haft nogen risiko under forsikringen siden dette tidspunkt. Det er Zurich Forsikrings opfattelse, at dækningen blev videreført i PFA, men Zurich Forsikring er uden viden om, hvorvidt K.H. er omfattet af denne dækning.

2. Den upåankede dom af 24. juni 1999 fra retten i Odense handler ikke kun om, hvorvidt K.H. er forpligtet til at tilbagebetale for meget udbetalt invaliderente. Dommen tager tillige stilling til forsikringsvilkårene og udtaler, at det er en betingelse for udbetaling af invaliderente efter forsikringen, at K.H.'s erhvervsevne er nedsat med 2/3. Dommen er retskraftig.

I det hele kan jeg opsummere Zurich Forsikrings anbringender således:

Principalt gøres det gældende,

at forsikringsbegivenheden ikke er indtrådt i forsikringstiden. Ankenævnskendelse 52.107 fastslår, at forsikringsbegivenheden under en forsikring som den her omhandlede er tidspunktet for afgørelsen af, at erhvervsevnen er nedsat i det betingede omfang, og

at dækning forudsætter, at der på tidspunktet for forsikringsbegivenheden består et ikraftværende underliggende forsikringsforhold. Ankenævnskendelse 41.132 fastslår, at forsikringsaftalelovens § 120 ikke er relevant for en forsikring som den foreliggende, der er et livsforsikringsprodukt.

Subsidiært gøres det gældende,

at krav, der refererer til tiden før 17. april 1996, er forældet efter den femårige forældelsesregel.

Mere subsidiært gøres det gældende,

at Zurich Forsikring alene vil skulle udbetale invaliderente for perioden fra 1. november 1994 frem til forsikringsophøret ultimo 1997 med fradrag af allerede udbetalt invaliderente, jf. bemærkningerne ovenfor om forsikringsaftalelovens § 120 og forudsætningen om ikraftværende underliggende forsikringsforhold."

Heroverfor har klagerens advokat ved skrivelse af 31/3 2003 til nævnet anført:

"Når jeg i min skrivelse af den 20. januar 2003 anfører, at invaliderenteforsikringen blev opsagt af Zürich, er det naturligvis korrekt.

Jeg vedlægger kopi af skrivelse af den 8. november 1993 fra Zürich, hvoraf det klart fremgår, at Zürich Forsikring opsiger min klients gruppeinvaliderente.

Som udgangspunkt vedrører dommen alene spørgsmålet om tilbagebetaling af ydelser udbetalt efter Den Sociale Ankestyrelses afgørelse.

På det tidspunkt havde man knyttet udbetaling sammen med pensionsudbetalingen fra det offentlige.

Pointen i hele sagen er netop, at hun ikke fik den offentlige pension, som hun var berettiget til, men dette skete efterfølgende

Det er således min klients opfattelse, at følgende ubetinget kan lægges til grund:

1. Forsikringsbegivenheden skete i perioden for dækning
2. Min klient har ikke været raskmeldt siden.
3. Min klient har ej heller været til rådighed for arbejdsmarkedet.
4. Min klient fik pension på daværende tidspunkt
5. Min klient har siden fået mellemste pension med tilbagevirkende kraft til daværende tidspunkt.

Endvidere er det min opfattelse, at FAL § 120 finder anvendelse på det nævnte produkt.

Som tidligere nævnt skete tilkendelsen af den højere førtidspension på nøjagtig det samme grundlag, som var gældende tidligere..

De offentlige myndigheders revurdering viser, at min klient rent faktisk opfyldte betingelserne på daværende tidspunkt, hvilket må have refleksvirkning overfor den tegnede invalideordning.

Endelig bemærker jeg, at der ikke er noget grundlag for at anse kravet for forældet."

Endelig har selskabets advokat ved skrivelse af 1/5 2003 anført:

"Det er ikke forkert, når jeg tidligere har meddelt, at gruppeinvalideforsikringen blev opsagt af kundegrupperepræsentanten (Amtssparekassen Fyn) til ophør med udgang af 1997.

Derimod må jeg medgive, at Zurich Forsikrings brev af 8. november 1993 kan forstås, som om invaliderenteforsikringen da blev opsagt af Zurich Forsikring. Imidlertid vil det ses, at der er tale om en opsigelse, som er betinget af, at K.H. [klageren] ikke er i arbejde i en ny stilling, der kan godkendes til tegning af gruppeinvaliderente. Hvis det er rigtigt, at K.H. ikke på noget tidspunkt, medens Zurich forsikring var forsikringsgiver, kom i arbejde i en sådan stilling, har der ikke været dækning under gruppeinvaliderenten siden 1993. Dette får så konsekvenser for det mere subsidiære anbringende i mit brev af 25. februar 2003.

Som det fremgår af Zurich Forsikrings brev af 8. november 1993, blev gruppelivsforsikringen med Forenede Gruppeliv fortsat, uafhængigt af gruppeinvaliderenteforsikringen med Zurich Forsikring."

Af skrivelse af 8/11 1993 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Da videreførsel af gruppeinvaliderenten er afhængig af Deres stilling og erhverv, ser vi os desværre nødsaget til at opsige denne pr. 31. december 1993, medmindre De er kommet i arbejde i en ny stilling der kan godkendes til tegning af gruppeinvaliderente.

Vi beder Dem derfor, på vedlagte bilag til dette brev, oplyse om De er kommet i ny stilling og i bekræftende fald hvilken. Vi vil herefter meddele Dem, hvorvidt gruppeinvaliderenten kan videreføres."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**PRÆMIEFRITAGELSE OG UDBETALING AF INVALIDERENTE**

...

Definition af invaliditet

a) Ret til udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin arbejdsevne uden at det skyldes forsæt, således at arbejdsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde arbejdsevne.

…

Invaliderentens ikrafttræden og ophør

Udbetaling af invaliderenten og ret til præmiefritagelse får virkning fra den dag, nedsættelsen af arbejdsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder.

…

Zürich Forsikring kan gøre ret til fortsat udbetaling af invaliderenten og ret til præmiefritagelse betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig førtidspension, der svarer til en nedsættelse af arbejdsevnen til 1/3 eller derunder."

Nævnet udtaler:

Ved Den Sociale Ankestyrelses afgørelse af 17/4 2001 fik klageren tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra 1/11 1994. Selskabet har ikke bestridt, at denne afgørelse kan lægges til grund for så vidt angår bedømmelsen af klagerens erhvervsevne. Det kan derfor lægges til grund, at klageren opfylder kravet i forsikringsbetingelserne om nedsættelse af erhvervsevnen. Klageren har herefter krav på udbetaling af invalideydelse, dog først fra den 17/4 1996, da krav forud herfor er forældet i medfør af forsikringsaftalelovens § 29.

Efter forsikringsaftalelovens § 24 kan der alene kræves renter 14 dage efter, at selskabet har modtaget afgørelsen fra Den Sociale Ankestyrelse.

Der kan ikke gives selskabet medhold i, at tilbagebetalingerne ikke kan strække sig længere frem end til den 31/12 1997, da der er tale om løbende ydelser.

Som følge heraf

b e s t e m m e s:

Selskabet, Zurich Forsikring v/CMGL, skal udbetale invalideydelser til klageren med virkning fra den 17/4 1996 med renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

Marianne Højgaard Pedersen